

מסורת הש"ס

(א) לעיל סח: ע. לקמן עה.;
(ב) [נדרות סה. וס"ג],
(ג) [לעיל סח: וס"ג],
(ד) לקמן פט., (ה) [גטין לה: וס"ג], (ו) [ז"ל הנהא],

הגהות הב"ח

(א) גבי' ליתני גמי או שמע: (ב) רש"י ד"ה אי רישא וכו'. סיפא או שמע: (ג) ד"ה א"י סיפא דוקא וכו' כשתיקה דמו וכו' כז"ל ותיבת גמי נמתק:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה אי רישא ב' דמצ' לאפוכי לחו ב'. מתנה לי הא איני מתני כרישא שמע ומתק וגרשה זו זיוס הוי"מ לאפוכי כסיפא שמע ומתק וגרשה למחר וכונו דקתני במתיה. וה' יאיר עיני:

מוסף רש"י

בנשואה עסקינן. שגריה כהיא ארוסה וגרישה והחזירה שהנטיה לחופה ואין הבעל יכול להפר אע"פ שלא נתגרשה (ראמ"ה בשמח). דאין הבעל מיפר בקודמין. בנדרים שקדמו לנשואין (גטין לה:). דלחזן נדרים שגריה בזית אישה מיפר בעלה, אבל אם היו עליה נדרים קודם שנשאה כשהיתה ארוסה ונקה לא מצי מיפר (זעיר טו.).

תוספות

ליתני שבוע וגריש. ומת זו זיוס, מדלא תני הכי כו': ליתני שבוע וגירש. ומת זיוס שלאחריו דאין אז מיפר, מדלא תני הכי כו': אלא הוה ליב' למשבוע. דשמיא רישא דווקא ושמיא סיפא דווקא ולא קשי' רישא אסיפא, דאי רישא דווקא דגירוש' כהקמ' ובדין הוא דליתני כסיפא שמע וגירשה נסיב סיפא משו' רישא דגרישא לא מצי למתני ליה, ואי סיפא דווקא דגירוש' כשתיקה, ובדין הוא דגרישא מצי למיתני שמע וגירש, משום סיפא לא נסיב לה לא מצי לה גריש' כהקמה.

רש"י

אי רישא דוקא נסיב סיפא משום רישא. כלומר לא תקשה סיפא לרישא אע"ג דמרישא שמעינן דגירושין כהקמה דמו ובסיפא שמעינן דכשתיקה דמו לא קשיין אהדדי דאימא רישא דוקא דגירושין כי הקמה דמו והאי דלא תני סיפא (ג) שמע וגירשה משום דלא נסיב לה אלא משום רישא ותנא לא בעי לאוספי

מדי כסיפא טפי מרישא: א"נ **סיפא**

(א) **נמי דוקא**. דגירושין כשתיקה דמו:

הכא במאי עסקינן כשלא שמע ארום

ראשון. קודם שגירשה והכי מצי מיפר ארום אחרון הא לאו הכי לא

דגירושין כי הקמה דמו: **מאי איריא**.

אי נתארסה לאחר זו זיוס דמצי למיפר לה: **אפילו לאחר מאה ימים נמי**. אם נתארסה לאחר ליהוי ארום אחרון מיפר הואיל ולא נרצו לארום

ראשון: אין הכי נמי אלא הכ"ע

כשלא שמע ארום ראשון אבל שמע

האז. והואיל דבו זיוס שמע נריך

להפר זו זיוס דכחכיב זיוס שמעו:

הכא כנשואה עסקינן. הא דקתני

גרישה והחזירה כגון שנשאת ונדרה

וגירשה זיוס ששמע והחזירה זו

זיוס דעכשיו יאאה שעה אחת לרשות

עצמה ואע"פ שהחזירה נעשית

כנשואה לאחר דלא מצי מיפר

דעכשיו הן קודמין כדתנן (לעיל דף

עא.) זה הכלל כל שלא יאאת לרשות

עצמה שעה אחת אביה ובעלה מפירין

נדריה הא יאאה לרשות עצמה אין

מפירין משום דאין הבעל מיפר כקודמין:

מתני'

להפר שמע מינה גירושין כהקמה דמו אמרי

והיינו טעמא דאין יכול להפר משום (ג) דאין הבעל מיפר כקודמין:

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים

ר"ן

פ"ט אימתי אמרו מס הבעל נתרוקנה רשום לאז וכו'. פרשתי

למעלה (דף סח.). **אימא סיפא**. אדדייקת מרישא דגרושין כהקמה

דמו [דייקן] מסיפא דכשתיקה דמו: אי **רישא דוקא**. דלא מצי למיתני

גרושין משום דכהקמה דמו נסיב סיפא משום רישא דלא בעי

למיתנא כסיפא גוונא חדתא אלא

לאפוכינהו לגווי דרישא. אי סיפא

דוקא דלא מצי תני כסיפא גירושין

משום דכשתיקה דמיין נסיב רישא

משום סיפא דלא בעי למיתנא כרישא

אלא גוויי *דמצי לאפוכי להו כסיפא:

פ"ט נדרה והיא ארוסה וכו' ש"מ

גרושין כשסיקה דמיין. דכיון דקתני

זו זיוס על כרחין דאיכא שמיעה

עסקינן וקס"ד דשמיעה לארום היא

ולהכי תנא זו זיוס לאשמועינן

דגרושין כשתיקה דמיין דאי שמיעה

דאז היא מאי רבותא כי קתני זו

זיוס: ודמין **כשלא שמע ארום ושמע**

אז. ומשום שמיעה דאז הוא דקתני

זו זיוס ולאו לאשמועינן רבותא אלא

דינא הכי הוא דכיון דאיכא שמיעה

דאז דוקא זו זיוס אבל למחר וליומא

אחרינא לא: פ"ט נדרה זו **זיוס**

וכו'. וקס"ד דכארוסה עסקינן וקתני

אין יכול להפר אלמא גרושין כהקמה

דמיין והלכך על כרחך מתניתין

דקתני זו זיוס כשלא שמע ארום

ראשון ושמע אז עסקינן דאי שמע

ארום כיון שגרשה אפילו נתארסה

זו זיוס לא מצי מיפר: **אמרי הכא**

כנשואה עסקינן. לעולם אימא לך

דגרושין כשתיקה דמיין והכא היינו

טעמא משום דכנשואה עסקינן או

בתחילה או כסוף ומש"ה לא מצי מיפר

דאין הבעל מיפר כקודמין הלכך אי

ארוסה בתחלה ונשואה כסוף היא לא מצי מיפר

דכיון שנשאת פקע ליה אז וארום אינו יכול להפר אלא כשותפות. ונקט ליה לטעמא דאין הבעל מיפר כקודמין משום דהיינו

טעמא מחמת שנסתלק לו אז דאי לאו הכי בעל גרע מארום בתמיה: ולענין הלכה כתב הרמב"ן ז"ל כיון דבעיין לא

אפשיטא נקטינן לחומרא דגרושין כהקמה דמו והיכא דנדרה ושמע בעלה וגרשה ואהדרה בזימיה לא מצי מיפר לה. אבל הרשב"א

ז"ל כתב דנהי דבעיין לא אפשיטא מהנך מתנייתא דמיית' עלה אפשיטא לה ממימריה דשמואל דאמר לעיל (דף עא.) מנא ה"מ דארום אחרון

מיפר נדרים שגראו לראשון דאלמא קבלה מרביה דכי תנן במתני' זו זיוס משום שמיעת ארום נקט ליה ולא משום שמיעת אז וכיון

דשמואל אמר הכי לא שצקינן מאי דפשיטא ליה לשמואל משום מאי דאסתפקא להו בגמרא. וכי תימא א"כ מ"ט לא [פשטינן] בעיין

ממימריה דשמואל איכא למימר דמתתני' או ממתניתא בעו למפשטה ולא ממימרא דאמוראה ודכוותה הא דבעיא לן לעיל צפ' אין

צין המודר (דף לה:) הני כהני שלוחי דידן נינהו או שלוחי דשמיא ולא איפשיטא התם אע"ג דהוה ליה למפשטה ממימריה דרב (ו) המנונא

דאמר צפ"ק דקדושין (דף גג:) דשלוחי דשמיא הוו משום דמתתני' או ממתניתא הוה בעי למפשטה ולא ממימרא דאמוראה והא נמי דכוותה:

מתני'

משום סיפא לא נסיב לה לא מצי לה כרישא: ת"ש נדרה והיא ארוסה ונתקדשה בו בזיוס. וס"ד מדנקט זו זיוס

מייירי ששמע בעל, וכשגרשה הרי קיים אי גירוש' כהקמה.

עין משפּט

גר מצוה

ל א ב מיי פ"א מהל' נדרים הלכה טז סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלז סעיף יא:

לא ג מיי שם הלכה יא טוש"ע שם סעיף יח:

לב ד מיי שם פ"ב הלכה א טוש"ע שם וסעיף כא:

פירוש הרא"ש

ואי אמרת גירושין כשתיקה דמו. כיון דקא חשיב כל הדידין שיכול למלא שנתרוקנה רשות לאז ליתני גמי או שמע וגירש: אי רישא דוקא. ומלא תנא ושמע וגירש אלמא גירושין כהקמה והיה ראוי לשטמו כסיפא: אלא דנסיב סיפא בשום רישא. פירוש אינו שוה אלא דבר וחלופו שמע וקיים כנגד שמע והפר ומת זיוס שלאחריו כנגד שמע ומתק ומת זו זיוס אבל דאז ראה לשטם דבר חדש דלא שייך כלל כרישא: אי סיפא דוקא. וגירושין כשתיקה ומדלא תנייה היה ראוי לשטמו כרישא אלא דנסיב רישא משום סיפא: אלמא גירושין כשתיקה דמו. דס"ד מדנקט זו זיוס דאיירי כששמע הארום ומשני בלא שמע ארום והאי דנקט זו זיוס משום אז נקטיה דאי עבר יוס שמיעה של אז לא מצי למתני אביה ובעלה מפירין נדריה: הבא בנשואה עסקינן. שהחזירה ונשאה: